

Stenyngel er ikke set i Danmark siden 1970, men da svampene, der forårsager stenyngel, også kan angribe mennesker (zoonose), vil bifamilier, angrebet af stenyngel, blive tilintetgjort som led i den offentlige bekæmpelse.

Siden 1984 har en ny mide (*Varroa destructor*) bredt sig i Danmark, og i dag er kun bierne på Anholt fri for denne parasit. *Varroa*-miden kræver bekæmpelse hvert år for at holde antallet af mider under skadestærskelen, men de forårsager alligevel skader på bierne, især indirekte ved at fungere som vektor for en række virus sygdomme. Det er overladt til biavlere at bekæmpe *varroa*-miden, og der anvendes en række forskellige metoder; rent biologiske metoder (dronningindespærring og droneyngelfratagelse), fysiske metoder (varmebehandling) eller kemiske midler enten i form af organiske syrer (myresyre, mælkesyre og oxalsyre) eller med flumethrin, et syntetisk pyrethroid.

Traké-miden blev i 2000 fundet i Danmark, men den synes ikke at brede sig eller forårsage store problemer.

Den lille stadebille er endnu ikke konstateret i Danmark, men der er en reel risiko for, at den kan blive indslæbt til landet ved indførsel af bier og bimatieriel. Tilsvarende gør sig gældende for *Tropilaelaps*-midderne, der dog ikke antages at kunne etablere sig i Danmark under de nuværende klimatiske betingelser.

Der beskrives stadig nye skadegørere hos honningbier, og det vil være naturligt til stadighed at opdaterer beredskabet for at sikre sig imod spredning af disse.

Biavlere har pligt til at anmelde forekomst af ondartet bipest, stenyngel, den lille stadebille og *Tropilaelaps*-midter til myndighederne. Dette gælder tillige for forekomst af europæisk bipest og *varroa* uanset, at disse ikke er underlagt offentlig bekæmpelse.

Danmark er indberetningspligtig til EU for angreb af den lille stadebille og *Tropilaelaps*-midter og til Office International des Epizooties (OIE) for angreb af ondartet og europæisk bipest, *varroa*, trakémide, nosema og *Tropilaelaps*-midter. Indberetningspligten fremgår af henholdsvis Rådets direktiv 92/565/EØF af 13. juli 1992 om dyresundhedsmæssige betingelser for samhandel med og indførsel til Fællesskabet af dyr samt sæd, æg og embryoner, der for så vidt angår disse betingelser ikke er underlagt specifikke fællesskabsbetingelser, som omhandlet i bilag A, del I til direktiv 90/425/EØF (EFT 1992, L 268, s. 54) og af Office International des Epizooties' regelsæt.

De væsentligste elementer i bekæmpelsen af skadegørere hos honningbier i Danmark er forebyggelse af smittespredning, tidlig opdagelse ved det store korps

af kyndige biavlere og målrettet indsats ved angreb, der kan udvikle sig fatalt. Specielt med hensyn til *varroa*-miden har biavlere vist sig i stand til selv at håndtere et nyt problem, om end der hersker uenighed blandt biavlere om, hvilke behandlingsmetoder, som bør kunne benyttes. *Varroa*-midens etablering i Danmark har formentlig været medvirkende årsag til den kraftige tilbagegang i antallet af biavlere, idet besværet med sygdomsbekæmpelse fik mange hobbyavlere til at holde op med biavl.

4.3. Erstatning

For at kunne iværksætte en effektiv sygdomsbekæmpelse, er det nødvendigt, at biavlere hurtigst muligt anmelder sin mistanke om sygdomsudbrud. Muligheden for at få erstatning har traditionelt været set som et bidrag til at motivere de berøvede biavlere til at anmelde og i øvrigt medvirke positivt både ved diagnosticering og bekæmpelse af de alvorlige sygdomme.

Erstatning udbetales i forbindelse med angreb af skadegørere, der er en offentlig interesse i at behandle, fordi de medfører høj smitterisiko og dødelighed.

Med hjemmel i den gældende lovs § 13, stk. 2, ydes der erstatning til avlere for økonomiske tab i forbindelse med foranstaltninger, der iværksættes som led i offentlig bekæmpelse af sygdomme. I praksis udbetales erstatning for de bifamilier, der behandles eller tilintetgøres, hvilket hidtil alene har omfattet bier, der er konstateret angrebet af ondartet bipest.

Erstatningen, der oprindeligt var fastsat på basis af Danmarks Biavlereforenings honningnotering, har siden 1992 udgjort kr. 77 kr. pr. omsatte familie og 183 kr. pr. tilintetgjort familie.

Efter de gældende regler kan retten til erstatning mistes, hvis vedkommende selv har været skyld i, at bifamilien er blevet smittet, ligesom erstatningen kan nedsættes, hvis vedkommende ikke har søgt at begrænse skaden.

4.4. Renavl

Af forædlingshensyn kan det være nødvendigt at holde biracer og avlslinjer geografisk adskilt. Med henblik på sikring af en sådan renavl af honningbier er det efter den gældende lovs § 14 muligt at godkende områder til etablering af parringsstationer. I disse renparringsområder må kun en bestemt genetisk linje avles.

Parringsstationerne skal, for at undgå uønsket indkrydsning af fremmede arveanlæg, være beliggende i afgrænsede områder, typisk mindre øer og halvøer.

Godkendelse af en ansøgning om etablering af et renavlsområde meddeles på baggrund af oplysninger om bl.a. ansøgerens kvalifikationer som bidronninge-